

ELBIR

Elektronikus Lakossági Bűnmegelőzési Információs Rendszer

Veszprém
Megyei

Rendőr-főkapitányság

2018. MÁJUS

ÁLDOZATVÉDELEM

VILÁGNAPOK

(2-3. oldal)

SEGÉLYHÍVÓ SZÁMOK

MENTŐK
lifeguard

104

105

TŰZOLTÓSÁG
fire
service

RENDŐRSÉG
POLICE

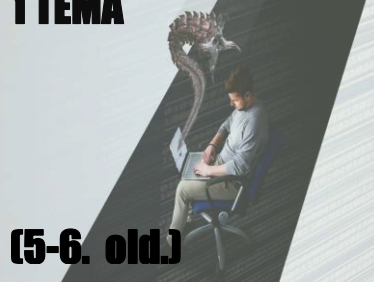
107

SEGÉLYKÉRÉS

112 (3-5. old.)

1 HÓNAP –
1 TÉMA

(5-6. old.)

ÁRUBEMUTATÓK
VESZÉLYEI

(7-8. old.)

PREVENCIÓS TANÁCSOK

FŐKAPITÁNY AJÁNLÁSÁVAL

Kedves Olvasó!

Tisztelettel ajánlom a Veszprém Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnmegelőzési Osztálya által szerkesztett, 2018. május havi bűnmegelőzési hírlevelet, amelyben bemutatjuk az aktuális világnapokat és tájékoztatást adunk a Segélyhívó számokról. Prevenációs tanácsaink segítik Önöket a biztonságos internethasználatban és az árubemutatók veszélyeinek elkerülésében.

Dr. Tarcsa Csaba r. dandártábornok
rendőrségi főtanácsos
megyei rendőrfőkapitány

MÁJUSI VILÁGNAPOK

MÁJUS 18. AZ INTERNET VILÁGNAPJA

AZ INTERNET VILÁGNAPJÁNAK nincsenek olyan hagyományai, mint a távközlés világnapjának, az ENSZ még nem is ismerte el hivatalosan, de a folyamatosan növekedő világháló, mindenki számára egyre fontosabbá válik. Az internet világnapja szervesen összetartozik a távközlés világnapjával.

Forrás: http://jelesnapok.oszk.hu/prod/unnep/az_internet_vilagnapja

MÁJUS 25. AZ ELTŰNT GYERMEKEK VILÁGNAPJA

Az eltűnt gyermekek világnapja Ronald Reagan amerikai elnök által 1983-ban kezdeményezett nemzetközi emléknap, melyet az 1979. május 25-én New Yorkban eltűnt 6 éves kislány, Etan Patzra és sorstársaira emlékezve tartanak ezen a napon.

Etan Patz (1972. október 9, eltűnt: 1979. május 25-én) hat éves volt, amikor New Yorkban nyoma veszett. Eltűnésének hatására új jogszabályokat vezettek be az Amerikai Egyesült Államokban, a gyermekek védelme érdekében, valamint a felkutatásuk céljából új módszereket vezettek be. Etan volt az első, akinek a fényképe megjelent a boltokban a teljes-dobozok oldalán, ami azóta gyakorlattá vált.

Európában az eltűnt kiskorúak ügyét a 2001-ben létrehozott Eltűnt és Szexuálisan Kihasznált Gyerekekért Európai Föderációja karolta fel, amely ernyőszervezetként koordinálja a prevenációs és az eltűntek felkutatásával kapcsolatos feladatokat. A szervezet kezdeményezte, hogy május 25. legyen az eltűnt és bántalmazott gyermekek napja.

Az eltűnt gyermekek emléknapjáról jelenleg 23 ország emlékezik meg (Albánia, Argentína, Ausztrália, Fehéroroszország, Belgium, Brazília, Kanada, Németország, Görögország, Írország, Olaszország, Mexikó, Hollandia, Új-Zéland, Lengyelország, Románia, Oroszország, Szerbia, Dél-afrikai Köztársaság,

2011-től az Ezer lámpás éjszakája elnevezésű kampány keretében Magyarországon új kezdeményezést indítottak, az Egyesült Államokból átvett akció keretében tejes-dobozokon, ásványvizeken és 2013-tól kenyércsomagoláson jelennek meg eltűnt magyar fiatalok fényképei. 2011-től több mint 40 gyermek fényképét közölték, közülük 12 gyermeket meg is találtak.

Forrás: https://hu.wikipedia.org/wiki/Elt%C5%B1nt_gyerekek_vil%C3%A1gnapja

SEGÉLYHÍVÓ TELEFONSZÁMOK

TÁJÉKOZTATÓ ANYAG

az egységes európai és a nemzeti segélyhívó számok használatával kapcsolatos tudnivalókról

Az Európai Unió területén 1991 óta működik a 112-es segélyhívószám, amely az Európa Tanács szándékai szerint az Unió polgárai számára minden tagállamban azonos elvek alapján biztosítja az egységes kapcsolatfelvétel lehetőségét a segítséget nyújtó készenléti szervekkel. A 112-es szám szinte egész Európában, így Magyarországon is ingyenesen hívható vezetékes illetve mobil telefonról.

Magyarországon a nemzeti segélyhívószámokat nem szüntették meg. A nemzeti segélyhívószámokon (104 mentők, 105 katasztrófavédelmi szerv és 107 általános rendőri feladatok ellátására létrehozott szerv), mind pedig az egységes európai segélyhívószámon (112) kezdeményezett hívásokat országosan a Szombathelyi és a Miskolci Hívásfogadó Központ 112-es hívásfogadó operátorai (a továbbiakban: operátor) kezelik.

A vészhelyzet szubjektív fogalom, így azt nem lehet pontosan meghatározni, azonban az alábbi néhány példa arra vonatkozik, hogy a készenléti szervezeteknek milyen esetekben van vagy lehet intézkedési kötelezettségük:

- közvetlen vagy közvetett életveszély áll fenn, az érintett nagy mennyiségű vért veszít, láthatóan nem kap levegőt, eszméletvesztés után nem tér magához, csillapíthatatlan fájdalma van, baleset, súlyosabb sérülés érte (csonttörés, elállíthatatlan vérzés), zavarttá válik, nem lehet vele kommunikálni, ön- illetve közveszélyes;
- az állampolgár súlyos, emberi élet(ek)et veszélyeztető közúti, légi, vasúti, vízi balesetet szenvedett vagy annak résztvevője;
- több ember halálát okozó járványos megbetegedés, mérgezés vagy kábítószer-túladagolása esetén, radioaktív sugárzás, vagy veszélyes anyag kiáramlása miatt;
- az állampolgárok életében jelentős fennakadás, emberi élet(ek)et veszélyeztető esemény történt (tűz, földrengés, árvíz, viharkár, épületomlás, gázszivárgás, szélsőséges meteorológiai helyzet);

- valamilyen bűncselekmény szemtanúja, sértettje (pl.: emberölés, fegyveres rablás, lopás, garázdaság, verekedés);
- eltűnt vagy öngyilkos szándékú személy megtalálásához kér segítséget a bejelentő, ismeretlen kisgyermek találásáról, kánikulában zárt gépkocsiban hagyott kisgyermekről vagy állatról, rendkívüli időjárási viszonyoknál hajléktalan személy közterületen alvásáról van információja;
- a közlekedési jelzések megrongálódását, működésképtelenségét vagy egyéb vészhelyzeteket (pl.: gyerekek követet dobálnak az autóútra), közlekedési akadályokat (pl.: közút veszélyes szennyeződése), közüzemi zavarokat (pl.: leszakadt veszélyes, szikrázó villanyvezeték, úttestre kidőlt fa, ami a közlekedést akadályozza) észlel a bejelentő;
- rendkívüli halál történik (pl.: vízből kivetett elhunyt személy találása), körözött vagy elővezetni kívánt személy, vagy körözött tárgy (gépjármű, ékszer) hollétéről van információja, talált tárgyról, elhagyott „gyanús csomagról”, állatról, esetleg állandó, házaló ügynökök, házaló adománygyűjtők működéséről van tudomása.

Mi a teendő segélyhívás kezdeményezésekor?

A segélyhívást fogadó operátor bejelentkezése után röviden, világosan, érthetően el kell mondani, hogy mi történt. Fontos, hogy a bejelentő megőrizze a nyugalmát és elmondja a nevét, címét, visszahívható telefonszámát. Az operátornak az esemény típusától függően – annak érdekében, hogy egyértelműen kiderüljön, melyik készenléti szerv beavatkozására van szükség – további információkat kell kérdeznie az állampolgártól. Az operátor által feltett kérdésekre a minél gyorsabb segítségnyújtás érdekében, egyértelmű, lényegre törő válaszokat adjon.

Az operátor által feltett legfontosabb kérdések:

- Hol történt az esemény?
- Mi történt?
- Kinek van szüksége segítségre?
- A bejelentő milyen telefonszámon hívható vissza?
- Van-e közvetlen életveszély?
- Vannak-e sérültek? Hány sérült van?
- Folyamatban van-e még az esemény, ha nem, akkor mennyi idő telt el az esemény és a bejelentés bekövetkezése között?
- Van-e tűzre utaló jel?
- Szükség van-e műszaki mentésre vagy útlezárásra, forgalomirányításra?

Fontos, hogy az állampolgár a bejelentés során **a lehető legpontosabban határozza meg az esemény helyszínét**, egyértelmű cím hiányában annak megközelítési módját.

Ezekben az esetekben NEM kell a segélyhívó számokat hívni:

- Valótlan esemény bejelentése.
- Rosszindulatú hívás kezdeményezése.
- Elfelejtette a PIN kódját.
- Szórakozni vagy játszani szeretne a telefonvonallal.
- Csak a telefon működőképességét szeretné kipróbálni.
- Kizárólag anyagi kárral járó közlekedési baleset, ahol a résztvevők meg tudnak egyezni a felelősség kérdésében.
- Közlekedési információ kérése.
- Jogi tájékoztatás céljából.
- Általános információ kérése.
- Magántulajdonban lévő ingatlan tetőszerkezetének megrongálódása, amennyiben életveszély nem áll fenn.
- Épületről járdára leomlott vakolat, amennyiben életveszély nem áll fenn.
- Belvíz okozta vízkár.
- Közterületi tűzcsapok meghibásodása.

- Magántulajdonban lévő ingatlanon kidőlt fa által okozott káreset, amennyiben életveszély nem áll fenn.
- Darázsirtás és méhbefogás érdekében, amennyiben életveszély nem áll fenn.
- Hozzá tartozó kórházi elhelyezésével kapcsolatos információ kérése.
- Betegszállítással és orvosi ügyeleti renddel kapcsolatos információ kérése.
- Nincs szüksége a rendőrség, katasztrófavédelem/tűzoltóság vagy a mentők azonnali beavatkozására.

Az indokolatlan hívások túlterhelhetik a rendszert, veszélybe sodorva azoknak az életét, akik valóban a készenléti szervek segítségére szorulanak!

Csak indokolt esetben lehet a segélyhívó számokat hívni!

A szabálysértés tényállásai

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 206/C. §-a alapján: Aki az egységes európai segélyhívó számot, illetve a nemzeti segélyhívó számot annak rendeltetésétől eltérő célból, szándékosan felhív, szabálysértést követ el. (Segélyhívó számok rendeltetésétől eltérő igénybevétele) A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 175. §-a szerint: Aki a hatóságnál vagy közfeladatot ellátó szervnél vészhelyzetről vagy rendzavarásról valótlan bejelentést tesz, szabálysértést követ el. Szabálysértés az is, ha a hamis bejelentés alapján a hatóság vagy a közfeladatot ellátó szerv szükségtelenül a bejelentésben megjelölt helyszínre vonul vagy egyéb intézkedésre kényszerül. (Valótlan bejelentés) A SIM kártya nélküli telefonról érkező szabálysértő hívás esetén is megállapítható, hogy honnan és milyen készülékről indították a hívást. Ebben az esetben is van lehetőség a szabálysértési eljárás lefolytatására.

Fontos, hogy mindenki csak veszélyhelyzet esetén hívja a 104-es, 105-ös, 107-es és 112-es segélyhívó számot! A segélyhívó számok rendeltetésétől eltérő igénybevétele és a valótlan bejelentés szabálysértésnek minősül, ami akár 150.000,-Ft-ig terjedő pénzbírságot, valótlan bejelentés esetén pedig akár elzárást is vonhat maga után!

EGY HÓNAP EGY TÉMA A BIZTONSÁGOS INTERNETHASZNÁLATÉRT

A rendőrség ezúttal a szülők számára ad hasznos tanácsokat, amelyeket szem előtt tartva a digitális világban nagyobb biztonságban lehetnek gyermekeik.

A szülők kisgyermekük első lépéseit feltűnést okozó gondoskodással kísérik, míg nagyobb korukban sokszor szülői felügyelet nélkül hagyják őket az interneten való böngészés során. Pedig ezen a területen is ajánlott a gyermeknek a szülővel együtt megtenni az első lépéseket. Segíteni nekik, mit érdemes elkerülni, és tudni később is arról, merre járnak, mit csinálnak az online világban. Az internet számos lehetőséget, ugyanakkor veszélyt is tartogat a kicsik számára. Ezekről egy bizalmas beszélgetés során a szülők felvilágosíthatják a gyermekeiket, majd együtt fedezhetik fel a számtalan lehetőséget, amelyet a világháló rejt.

Állandó személyes jelenlétre természetesen nincs lehetőség, de az online gondoskodásra a távolból is van mód.

Az operációs rendszer beállításával és különböző szűrőprogramok segítségével szemmel tarthatja gyermeke online tevékenységét, korlátozhatja az elérhető oldalakat, valamint akár a gép előtt töltött idő mértékét is. Segítsen gyermekének egészséges korlátok felállításával, biztonságos szokások kialakításával.

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság ajánlását ide kattintva érheti el: *Szűrőszoftverek a káros internetes tartalmak ellen, gyerekszár*

**DIGITALIS GYEREKEK
DIGITÁLIS SZÜLŐK**

Miért jók a szűrőprogramok?

- SZÜLŐI FELÜGYELET**
A nem megfelelő oldalak blokkolhatók, a letöltött alkalmazások ellenőrizhetők.
- KERESÉS-BIZTONSÁG**
Szűrheti a gyermeke által keresett kifejezéseket.
- SZEMÉLYES ADATOK VÉDELME**
Megakadályozhatja, hogy gyermeke személyes adatait megossza másokkal.
- IDŐ-KONTROLL**
E-mailt küldenek önnek arról, gyermeke mikor online.
- ONLINE BIZTONSÁGRA NEVELÉS**
Vegyünk részt gyermekünk virtuális életében is, beszéljünk vele a világhálón látottakról!
- TARTÓZKODÁSI HELY ELLENŐRZÉSE**
Ezek segítségével mindig tudhatja, hol van gyermeke.

Forrás: <http://www.police.hu/hu/hirek-es-informaciok/bunmegelozes/aktualis/egy-honap-egy-tema-a-biztonsagos-internethasznalatert-1#>

ÁRUBEMUTATÓK A GYAKORLATBAN

1. Potenciális érdeklődők megkeresése

- A szórólapos invitálás eltűnőben van, helyette telefonon hívják a potenciális vásárlókat. Az árubemutatók fő célcsoportját az időskorú nyugdíjas, betegségekkel küzdő lehetséges vásárlók jelentik.

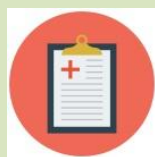
2. Bemutatók helyszínei

-2016-tól az árubemutatókról szóló szigorú szabályokat a cégek úgy kívánják elkerülni, hogy ezeket a rendezvényeket bejelentett, **orvosi rendelőnek kinéző üzletben** tartják meg, így megfosztják a fogyasztót az elállási jogtól. Ezen túl bemutatókat tartanak még **üzlethelyiségen kívül** például: étterem, kultúrház, szálloda. Új jelenséggént **magánlakásokon** is tartanak, amely az idősek sérelmére elkövetett bűncselekmények miatt komoly veszélyt jelent. Ez utóbbi két típusú helyen szervezett bemutató esetén a fogyasztót megilleti a 14 napos elállási jog.

3. Az érdeklődők „szűrővizsgálata”

- A fogyasztóvédelmi hatóság által lefolytatott ellenőrzések tapasztalatai alapján elmondható, hogy jelenleg az árubemutatóval egybekötött termékértékesítést végző vállalkozások körében a legelterjedtebb gyakorlat, hogy a bemutatókat úgynevezett „ingyenes állapotfelmérésként”, „egészségügyi szűrővizsgálatként”, „egészségnapként” stb. hirdetik meg, az említett időskorú célcsoportra tekintettel. A „szűrővizsgálatokat” általában olyan személyek végzik, akik orvosnak adják ki magukat, ilyen végzettség nélkül.

4. A kapott eredmények „kiértékelése”

- Az ingyenes egészségügyi szűrést követően, a **mérési adatok kiértékelése után** – a rendkívül rossz értékekre, a fogyasztók rossz egészségi állapotára hivatkozva – a „probléma megoldását jelentő” **terméket kínálnak** a jellemzően idősebb korosztályhoz tartozó fogyasztók részére.

5. A termék bemutatása

- A következő lépés a termékek bemutatása, a termék „jó” tulajdonságainak részletezése, nem egy esetben beépített vagy magát orvosnak kiadó személy bevonásával, aki saját magán kívánja bemutatni a termék „csodás” gyógyhatását, állapotjavító hatását, ezzel is vásárlásra buzdítva a résztvevőket.

6. A termék árának a kifizetése

-2016 előtt a szervezők a helyszínen – hitelközvetítőkként – nyomban fogyasztási hitelszerződéseket kötöttek.
- Ma már a készpénzes fizetés jellemző, illetve a vállalkozás felajánlja, hogy **saját gépkocsiján bankba, bankautomatához kíséri vagy hazaszállítja a vásárlót**, aki a lakásán fizetheti ki a terméket.

7. A vásárlás után

- Az ellenőrzési tapasztalatok alapján egyértelműen megállapítható, hogy a cégek csak az értékesítésről szóló szerződés megkötéséig, illetve a termék átadásáig készségesek. Később, amikor érkeznek a jelentős összegű törlesztési csekkek és a vásárló szeretne a terméktől és a hiteltől megszabadulni, akkor a cég már elérhetetlenné válik.

8. Mit tud tenni a fogyasztó?

- Javasoljuk, hogy a fogyasztó üzleten kívüli értékesítés esetén a vételtől számított 14 napon belül éljen az az elállási jogával. Ha ez nem vezet eredményre, akkor forduljon a fogyasztóvédelmi hatósághoz, hatósági eljárás indítása céljából, ahol segítséget kaphat az egyedi igénye érvényesítéséhez szükséges békéltető testületi eljárás megindításához is. Javasoljuk továbbá a rendőrség felkeresését is, ahol fogyasztók megtévesztése, vagy kuruzslás miatt tehetnek feljelentést.

9. A fogyasztóvédelmi ellenőrzések tapasztalatai

- A fogyasztóvédelmi hatóság által 2017-ben végzett ellenőrzés első időszakában összesen **19 esetben** végeztek helyszíni hatósági ellenőrzést. *A szabályozás megelőzően az árubemutatókkal kapcsolatban a fogyasztóvédelmi hatóság munkatársai 2015-ben éves szinten 180 hatósági ellenőrzést végeztek.* Ezek az eredmények is mutatják ezen jelenség visszaszorulását, egyre csökken ugyanis a fogyasztóvédelmi hatóság által ellenőrzés alá vonható bemutatók száma.
- Az eredményes fellépés következménye, hogy míg 2015-ben az árubemutatós cégekkel szemben átlagosan havi 43 panasz érkezett, 2016-ban 26 panasz, addig 2017-ben ez a szám átlagosan havi 13-ra csökkent.

10. Együttműködéssel az árubemutatókkal szemben

- Az árubemutatókkal szembeni eredményes fellépés érdekében az NFM Fogyasztóvédelemért Felelős Helyettes Államtitkársága által kidolgozott **árubemutató akcióterv** kerül megvalósításra.
- A fogyasztóvédelmi hatóság, a békéltető testületek, illetve a rendőrség együttműködésével eredményesen fel lehet lépni az árubemutatós cégek tevékenységével szemben.
- Az akcióterv alapján, tehát más tárcák és hatóságok is bevonásra kerülnek ezen témakör kezelése érdekében. Az árubemutatók ellenőrzését a fogyasztóvédelmi hatóság a társszervekkel együtt (népegészségügy, munkavédelem, munkaügy, NAV) folytatja le.

**A BŰNCSELEKMÉNYEK JELENTŐS RÉSZÉ MEGELŐZHETŐ!
ÖNÖKKEL ÖNÖKÉRT!**

**Amennyiben bűncselekmény áldozatává vált jelentkezzen az ingyenesen hívható 107, vagy a 112 központi telefonszámok valamelyikén.
Bármely információkéréssel kapcsolatban forduljon bizalommal a Rendőrséghez!**

Hozzájárulásunkat adjuk ahhoz, hogy Kedves Olvasóink a Hírlevél tartalmát részben vagy egészben szabadon felhasználják, a célcsoportok felé eljuttassák.
Kérjük azonban, hogy a terjesztés során hivatkozzanak arra, hogy a Hírlevelet a Veszprém Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnmegelőzési Osztálya készítette.

IMPRESSZUM

Kiadja: a Veszprém Megyei Rendőr-főkapitányság
Bűnügyi Igazgatóság Bűnmegelőzési Osztálya
Telefon / fax: 06-88/ 544-683
E-mail: futtaton@veszprem.police.hu

Kiadásért felel: Dr. Tarcza Csaba r. dandártábornok, rendőrfőkapitány

